

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Politiek en ruimte

Opgave 1 – Mogelijke toetreding van Turkije tot de EU

1 maximumscore 1

Turkije kent een hoog percentage moslims.

Opmerking

Het antwoord 'Turkije is een islamitisch land' mag worden goed gerekend.

2 maximumscore 3

Uit de redenering moet blijken dat:

- door de komst van jonge migranten uit Turkije (oorzaak) 1
- de bevolking in een aantal Europese landen minder snel vergrijsst (gevolg / oorzaak) 1
- waardoor de productieve leeftijdsgroep minder snel afneemt / de problemen op de arbeidsmarkt minder worden / de pensioenvoorziening voldoende blijft (gevolg) 1

3 maximumscore 2

Voorbeelden van een passende redenering zijn:

- Door de toetreding tot de EU zal de welvaart in Turkije stijgen / zullen zich meer (Europese) bedrijven vestigen in Turkije (oorzaak) 1
- waardoor er minder Turken naar Europa zullen komen / waardoor de Turken die in Europa wonen eerder naar Turkije zullen terugkeren (gevolg) 1

4 maximumscore 1

Cyprus

Vraag	Antwoord	Scores
5	maximumscore 2	
	– argument van het lage bnp/inwoner	
	• geen correct argument	0
	• In de lidstaten Letland en Litouwen waren de inkomens/inwoner nog lager dan in Turkije	1
	– argument van de grote primaire sector:	
	• wel een correct argument	0
	• In Turkije werkt een erg groot deel van de beroepsbevolking nog in de landbouw in vergelijking met de tien nieuwe lidstaten van de EU	1

Opgave 2 – Suikerhandel: Europa en ontwikkelingslanden

6	maximumscore 2	
	Uit de redenering moet blijken dat:	
	• de EU-boeren (bij overproductie) hun producten tegen bodemprijzen kunnen dumpen in ontwikkelingslanden (oorzaak)	1
	• waardoor de inheemse boeren hun eigen producten niet meer kunnen afzetten (gevolg)	1
7	maximumscore 2	
	Uit de uitleg moet blijken dat:	
	• Alleen de twee eerstgenoemde landen zogenaamde ACP-landen zijn / voormalige koloniën zijn	1
	• deze landen met lagere tariefheffingen hun producten op de EU-markt kwijt kunnen	1
8	maximumscore 2	
	Uit de redenering moet blijken dat:	
	• de boeren in deze landen al veel meer suiker produceren dan ze in eigen land kunnen afzetten	1
	• de boeren nu nog eens veel goedkopere rietsuiker op hun eigen markt zien verschijnen	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3 – De nieuwe gemeente Wijdemeren

9 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat:

- de gemeente Loosdrecht bij de provincie Utrecht hoorde 1
- terwijl Hilversum net als 's-Graveland en Nederhorst den Berg bij Noord-Holland hoort 1

10 maximumscore 1

atlaskaart 57A (51e druk: 51A)

11 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste vragen zijn:

- Waar gaan de jongeren van 's-Graveland en Nederhorst den Berg naar de middelbare school?
- Waar gaan de bewoners van 's-Graveland en Nederhorst den Berg naar het ziekenhuis?
- Waar gaan de bewoners van 's-Graveland en Nederhorst den Berg winkelen?

Opmerking

- *De vraag: "Hoort u bij het verzorgingsgebied van Hilversum?" moet fout gerekend worden.*
- *Vragen die verwijzen naar werkplek/werkgemeente fout rekenen.*

12 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat:

- de dorpen van de (nieuwe) gemeente Wijdemeren omringd zijn door veenplassen/veenmoerassen (oorzaak) 1
- waardoor de dorpen erg geïsoleerd van Hilversum bleven (gevolg) 1

13 maximumscore 2

Voorbeelden van een juiste uitleg zijn:

- door suburbanisatie / bouw van recreatiewoningen (oorzaak) 1
 - komen mensen met stedelijke gewoonten in de gemeente Wijdemeren wonen (gevolg) 1
- of
- door de toegenomen mobiliteit (oorzaak) 1
 - zullen er meer contacten zijn met stedelijke gebieden (gevolg) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 – De toekomst van woonboulevards

14 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat:

- De gemiddelde reistijd naar de winkels kleiner werd / de relatieve afstand naar de winkels kleiner werd (oorzaak) 1
- waardoor de reikwijdte is toegenomen zodat er mensen van verder weg naar de winkel kunnen komen (gevolg) 1

15 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste redenen zijn:

- toegenomen mobiliteit
- betere informatievoorziening (waardoor mensen beter op de hoogte zijn van het aanbod in verder weg gelegen woonwinkelcentra)
- grotere diversiteit in aanbod van winkels in woonmalls (waardoor mensen bereid zijn grotere afstanden af te leggen) / moderner en luxueuzer aanbod van goederen (waardoor mensen bereid zijn grotere afstanden af te leggen)
- meer vrije tijd (waardoor mensen grotere afstanden kunnen afleggen om te winkelen) / funshoppen

per juiste reden 1

16 maximumscore 3

Voorbeelden van een juiste argumentatie zijn:

- Volgens bron 11 blijven de bestedingen gelijk 1
- terwijl het aantal woonboulevards stijgt 1
- waardoor de gemiddelde besteding per woonboulevard daalt 1

17 maximumscore 2

- Een voorbeeld van een juist **ruimtelijk** argument is:
Ongecoördineerde uitbreiding leidt tot meer vloeroppervlak en daardoor tot onnodig ruimtebeslag.
- Een voorbeeld van een juist **economisch** argument is:
Ongecoördineerde uitbreiding kan tot leegstand leiden in de slechtere woonboulevards en daardoor tot inkomstenderving van de gemeente.

per juist argument 1

18 maximumscore 1

schaalvergroting

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Natuur en milieu

Opgave 5 – Een zandlandschap in verandering

19 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste fysischgeografische factoren zijn:

- reliëf
- meanderende beek
- grondsoort of bodemtype
- grondwaterspiegel

per juiste factor

1

20 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste sociaalgeografische factoren zijn:

- de stand van de techniek ten tijde van de ontginning
- de periode van ontginning (het Vragenderveld is later ontgonnen en kent grotere en rechtere percelen)
- eigendomsverhoudingen

per juiste sociaalgeografische factor

1

21 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste veranderingen zijn:

- De kleinere kavels zijn samengevoegd tot grotere kavels.
- Er zijn rechte (verharde) wegen aangelegd.
- Er zijn nieuwe boerderijen in het gebied gebouwd / de boerderijen staan meer verspreid.
- Coulissen zijn verdwenen.

per juiste verandering

1

22 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste factoren zijn:

- Lage grondwaterspiegel als gevolg van relatief hoge ligging.
- Zand is sterk doorlatend.

per juiste factor

1

Vraag	Antwoord	Scores
23	maximumscore 3 Een voorbeeld van een juiste uitleg is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Natuurlijke beken hebben een geringer verhang / kennen een geringer hoogteverschil per kilometer / hebben meer bochten (oorzaak) • waardoor de afwatering geleidelijker verloopt / de waterafvoer vertraagt (gevolg / oorzaak) • waardoor er meer water in de ondergrond zakt (gevolg) 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
24	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste maatregelen zijn:	
	<ul style="list-style-type: none"> – minder bemesten – hagen en houtwallen laten staan – stroken langs kavelgrenzen niet maaien – meer variatie in gewaskeuze aanbrengen – later maaien in verband met broedende weidevogels – minder diep ontwateren 	
	per juiste maatregel	1
25	maximumscore 2 Een voorbeeld van een juiste argumentatie is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens de atlaskaarten ligt Vragender in een gebied met een bruine koers (op de grens van het gebied met de blauwe koers) waarbij plaatselijk aandacht is voor natuur en landschap. Het gebied rond Gemert valt onder de gele koers (concentratie van tuinbouw en bio-industrie) • In het gebied met een bruine koers is het landbouwbelang soms ondergeschikt aan het natuurbelang. In het gebied met een gele koers gaat het landbouwbelang voor 	<p>1</p> <p>1</p>

Opgave 6 – Sojateelt, een belangrijke oorzaak van ontbossing in Brazilië

26	maximumscore 3 Uit de redenering moet blijken dat ten behoeve van de sojateelt:	
	<ul style="list-style-type: none"> • er sterke ontbossing plaatsvindt (oorzaak) • die in combinatie met de grote neerslaghoeveelheden in het gebied (oorzaak) • (versterkte) bodemerosie tot gevolg heeft (waardoor de oppervlakte bruikbare bodem afneemt) (gevolg) 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
27	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste manieren zijn: <ul style="list-style-type: none">– Als gevolg van het verdwijnen van de oorspronkelijke begroeiing wordt regenwater sneller afgevoerd / is er minder stijgingsneerslag.– Door het gebruik van pesticiden/herbiciden wordt zoet water onbruikbaar.– De teelt van soja heeft veel irrigatiewater nodig.	
	per juiste manier	1
28	maximumscore 2 Uit de uitleg moet blijken dat: <ul style="list-style-type: none">• Nederland soja importeert om onder andere te gebruiken als veevoer• Op deze wijze benutten wij landbouwgrond in Brazilië, waardoor onze milieugebruiksruimte bodem groter wordt	1 1
29	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste argumenten op lokale schaal zijn: <ul style="list-style-type: none">• Argument vóór:<ul style="list-style-type: none">– Mogelijk wordt het geld dat met de teelt wordt verdiend in de lokale economie geïnvesteerd.• Argument tégen:<ul style="list-style-type: none">– De teelt is arbeidsextensief, levert weinig banen op.– De lokale voedselproductie komt in gevaar, (waardoor het voedsel duurder wordt).	1 1
30	maximumscore 1 In Rio Grande do Sul zijn geen grote oppervlakten bos/oerwoud meer, in Rondônia wel.	